

СТАНОВИЩЕ

От проф., д-р Лазар Костадинов Козелов,
Селскостопанска академия - София

Относно: Дисертационен труд на тема „ Влияние на паша и консервирани фуражи върху млечната продуктивност при овце “ за присъждане на образователна и научна степен „ДОКТОР“ по направление 6.3 ” Животновъдство”, по научна специалност “Хранене на селскостопанските животни и технология на фуражите” с шифър 04.02.04

Автор: ас. Ина Николаева Стойчева - Мавровска, докторант на самостоятелна подготовка, към ИФК-Плевен, ССА-София

1. Структура:

Представеният ми за становище дисертационният труд е написан на 148 страници в 7 раздела, от които: Увод –1 стр., Литературен преглед –21 стр., Цел и задачи – 1 стр., Материали и методи – 11 стр., Резултати и обсъждане - 82 стр., Изводи – 2 стр. и Приноси и препоръки – 2 стр.. Данните са представени в 55 таблици, 29 фигури и графики. Литературната справка включва 290 литературни източника, от които 82 на кирилица и 208 на латиница.

2. Въведение

Избраната тема на дисертационния труд разглежда изключително важен за науката и практиката въпрос, свързан с повишаване количеството на добитото мляко при овцете чрез рано отбиване на агнетата, рано заплождане и научно обосновано хранене през оборния и пасищен период. През оборния период, когато млечността е най-висока особено значение придобива качеството на обемистите фуражи и източника на протеина в дажбите. В пасищния сезон продуктивността на овцете зависи в голяма степен от състава на тревостоя в пасищата . Трябва да отбележим, че комплексни изследвания за проучване на влиянието на всичките тези фактори върху

млечната продуктивност при овце липсват. Представената дисертация дава отговор на голяма част от поставените проблеми, поради което намирам настоящото изследване за актуални и с голяма практическа стойност.

3. Литературен преглед

Прегледът на литературата в дисертацията е много добре направен. На базата на 290 литературни източници, наши и чужди, се прави задълбочен анализ за влиянието на изследваните фактори върху млечната продуктивност при овце. Цитираните литературни данни са основно на латиница и включват реномирани списания в областта на храненето на селскостопанските животни и овцевъдството. Не са пропуснати цитирания и на български автори. Това говори за много добра литературна осведоменост на докторантката. В края на литературния преглед се прави обобщение на достиженията и проблемите, които са обект на дисертацията. Считаме, че това обобщение е много добре направено и се явява плавно въведение към следващият раздел на дисертационната работа .

4.Цел и задачи.

На базата на анализ на литературния преглед, докторантката е оформила много добре и конкретно целите на изследването, които отговарят на темата на дисертационният труд. Това гарантира получаването на коректни научни резултати.

5. Материал и методи.

Разделът материал и методи е описан много добре. За изпълнение на целите на изследването са проведени три научно-стопански опита с овце. За определяне на енергийната и протеинова хранителност на дажбите са проведени серия от опити по смилаемост. Голяма по обем научно-изследователска работа е извършена за контрола качеството на фуражите. През пасищният период качеството на пашата е контролирана в динамика, което е много трудоемко. Опитите са проведени методически правилно, което позволява да се направят верни изводи за влиянието на изследваните фактори върху продуктивността при овцете. В процеса на работа са използвани многобройни рутинни и съвременни методи за изследване . Усвояването на тези методи се явява добра атестация за подготовката на дисертантката за бъдеща изследователска работа.

6. Резултати и обсъждане.

Разделът „ резултати и обсъждане” е написан много добре. Получените резултати от мащабното изследване са интерпретирани правилно съобразно получените резултати, което още веднъж показва много добрата литературна осведоменост на докторантката.

7. Изводи

На базата на проведената експериментална работа се правят 11 извода, които произтичат от извършената експериментална работа. Големият брой представени изводи затрудняват тяхното възприемане. Така например извод 11 е с 4 под извода, които третират качеството на пасицата. Някой от тези резултати биха могли да обединят. От допълнение се нуждае и 7-ми извод за да стане по-ясен за възприемане.

8. Приноси и препоръки за науката и практиката.

Проведеното мащабно и комплексно изследване е позволило на дисертантката да открие 4 приноса и да направи 3 препоръки за практиката. С направените препоръки за практиката съм съгласен. Въвеждането на тези препоръки в практиката ще позволи да се повиши дойната млечност при овцете, която за съжаление е много ниска в национален мащаб. Все още много практики не вярват, че могат да получат допълнително мляко при отбиване на 30-ят ден на агнето от майката и при пълноценно хранене. Да не говорим, че в страните със силно развито млечно овцевъдство отбиването на агнетата се извършва на първият ден без това да се отразява неблагоприятно върху развитието на агнето.

Наред с това все още се избягва и ранното заплождане на шилета, въпреки че са достигнали оптимално живо тегло за съответната порода .

По отношение на представените приноси съм съгласен,

9. Критични бележки и препоръки.

Бележките, които имах по дисертацията при първоначалното разглеждане са в по-голямата част са отстранени. Тези , които са останали са от технически характер. Те

не влияят върху получените резултати и направените изводи, поради което нямам да се спирам подробно.

10. Наукометрични показатели.

Докторантката е публикувала три научни статии във връзка с дисертацията. На две е водещ автор.

Автореферата е оформен съгласно изискванията.

11. Заключение:

В предоставения ми за становище дисертационен труд се разглежда изключително важен за науката и практиката въпрос, свързани с повишаване млечността на овцете чрез ранно отбиване на агнетата, ранно заплождане и научно обосновано хранене през оборният и пасищен период. Извършена е огромна по обем и качество научно-изследователска работа. Заложените опити са методически правилно поставени. Направените изводи и препоръки биха могли да се използват от научни работници и практики за повишаване ефективността в млечното овцевъдство. Усвоени са съвременни и рутинни методи на изследване, които ще бъдат полезни в бъдещата работа на дисертантката. Разработката показва, че докторантката притежава задълбочени теоретични и практически умения в областта на храненето на селскостопанските животни, технология на фуражите и ливадарството. Тя отговаря на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за неговото прилагане и Специфичните изисквания за научната степен «Доктор» на ССА. Всичко това ми дава основание да дам висока оценка на извършената научно-изследователска работа и да препоръчам убедено на Уважаемото жури да присъди образователната и научна степен „доктор” на асистент ас. Ина Николаева Стойчева - Мавровска по направление 6.3 ” Животновъдство”, по научна специалност “Хранене на селскостопанските животни и технология на фуражите” с шифър 04.02.04

17. 03. 2015г.

Гр. София

Подпис : .....

(проф. д-р Л. Козелов)